

ДЗЯТЛАВА

І ДЗЯТЛАЎСКІ КРАЙ:

гісторыя і сучаснасць

ІНСТЫТУТ ГІСТОРЫІ НАН БЕЛАРУСІ
МІЖНАРОДНЫ ДЗЯРЖАЎНЫ ЭКАЛАГІЧНЫ ІНСТЫТУТ
ІМЯ А. Д. САХАРАВА БЕЛАРУСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА ўНІВЕРСІТЭТА
ДЗЯТЛАЎСКІ РАЁННЫ ВЫКАНАЎЧЫ КАМІТЭТ

ДЗЯТЛАВА І ДЗЯТЛАЎСКІ КРАЙ: ГІСТОРЫЯ І СУЧАСНАСЦЬ

*Матэрыялы
навукова-практычнай канферэнцыі*

г. Дзятлава, 15 верасня 2023 г.

Мінск
«ІВЦ Мінфіна»
2024

УДК 94:908(476.6)(063)
ББК 63.3:26.89(4Бел)
Д43

Рэдакцыйная калегія:

В. Л. Лакіза (наук. рэд.), *Н. В. Анофранка*,
Н. Я. Новік, *А. Э. Сакольчык*, *Д. У. Лішай*,
У. С. Пуцік (адк. рэд.)

Рэцэнзенты:

кандыдат гістарычных навук, дацэнт *П. А. Трубчык*,
кандыдат гістарычных навук *С. С. Юрэцкі*

Д43 **Дзятлава і Дзятлаўскі край: гісторыя і сучаснасць :**
матэрыялы навукова-практычнай канферэнцыі, г. Дзят-
лава, 15 верас. 2023 г. / Ін-т гіст. НАН Беларусі ; рэд.
кал. : В. Л. Лакіза (наук. рэд.) [і інш.] ; У. С. Пуцік (адк.
рэд.). — Мінск : ІВЦ «Мінфіна», 2024. — 410 с.

ISBN 978-985-880-476-3.

Зборнік уключае матэрыялы, тэматыка якіх ахоплівае шырокі спектр пытанняў грамадска-палітычнай, сацыяльна-эканамічнай і культурнай гісторыі Дзятлаўшчыны. Разнастайныя падзеі асветлены ад старажытнасці да нашага часу. Акцэнтуюцца ўвага на асобных праблемах сучаснасці ў кантэксце агульнагістарычных працэсаў.

Выданне разлічана на шырокае кола чытачоў — усіх, хто цікавіцца гісторыяй Беларусі.

УДК 94:908(476.6)(063)
ББК 63.3:26.89(4Бел)

ISBN 978-985-880-476-3

© Ін-т гісторыі НАН Беларусі, 2024
© Афармленне. УП «ІВЦ Мінфіна», 2024

ЗМЕСТ

Прывітальнае слова

старшыні Дзятлаўскага райвыканкама А. У. Садоўскага
ўдзельнікам навукова-практычнай канферэнцыі
«Дзятлава і Дзятлаўскі край: гісторыя і сучаснасць
(да 525-годдзя г. Дзятлава)» 3

Прывітальнае слова

Старшыні Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі М. С. Орды
ўдзельнікам навукова-практычнай канферэнцыі
«Дзятлава і Дзятлаўскі край: гісторыя і сучаснасць
(да 525-годдзя г. Дзятлава)» 6

Прывітальнае слова

дырэктара Інстытута гісторыі НАН Беларусі,
кандыдата гістарычных навук, дацэнта В. Л. Лакізы
ўдзельнікам навукова-практычнай канферэнцыі
«Дзятлава і Дзятлаўскі край: гісторыя і сучаснасць
(да 525-годдзя г. Дзятлава)» 9

Прывітальнае слова

дэкана факультэта павышэння кваліфікацыі
і перападрыхтоўкі Міжнароднага дзяржаўнага экалагічнага
інстытута імя А. Д. Сахарава Беларускага дзяржаўнага
ўніверсітэта, кандыдата гістарычных навук, дацэнта
У. С. Пуціка ўдзельнікам навукова-практычнай канферэнцыі
«Дзятлава і Дзятлаўскі край: гісторыя і сучаснасць
(да 525-годдзя г. Дзятлава)» 16

Вадзім Лакіза

Дзейнасць Інстытута гісторыі НАН Беларусі па вывучэнні,
захаванні, папулярызацыі гісторыка-культурнай
і археалагічнай спадчыны Беларусі на сучасным этапе 19

Рагнеда Аляхновіч

Інвентар маёнтка Везавец 1583 г. 39

Валянцін Голубеў

«Ускарджаліся з плачам...»: эпізоды са штодзённага жыцця
насельніцтва Дзяцельскай воласці з сялянскіх скаргаў
першай паловы XVII ст. 81

Валянцін Голубеў, Аляксандр Доўнар

Дзятлава па інвентары 1731 г. 110

Людміла Мікалаева

Аналіз важнейшых аспектаў узаемаадносін
Вялікага Княства Літоўскага з Каралеўствам Польскім
у 1385–1392 гг. у працах польскіх гісторыкаў XIX ст. 134

Елена Філатова

Графы Солтаны и конфискация их имения Дятлово 147

Алексей Хотеев

Современная белорусская историография сословной
политики самодержавия в белорусских губерниях
в конце XVIII — первой половине XIX в. 150

Аляксандр Ерашэвіч

Дзяржаўнае фінансаванне будаўніцтва і рамонту
грамадзянскіх аб'ектаў у беларускіх гарадах
(першая палова XIX ст.) 173

Таццяна Дайгач

«Явите божескую и отеческую милость»:
гісторыя Дзятлава ў скаргах і прашэннях яго жыхароў
(другая палова XIX — пачатак XX ст.) 192

Алена Сакольчык

Агульная выканаўчая паліцыя беларуска-літоўскіх губерняў у пачатку 60-х гг. XIX ст.: праблемы і асаблівасці функцыянавання.....	208
---	-----

Русаў Пётр

План Дзятлава пасля пажару 8 ліпеня 1874 года.....	219
--	-----

Ірына Трестьян

Реализация виленским генерал-губернатором П. П. Альбединским политики Российского правительства в отношении дворян-католиков и Католической Церкви в белорусско-литовских губерниях (1874–1880 гг.).....	233
--	-----

Ольга Ершова

Развитие начального образования в Российской империи на рубеже XIX–XX вв.: на примере Слонимского уезда Гродненской губернии	242
--	-----

Уладзімір Пуцік

Удзел грамадскасці Гродзенскай губерні ў распрацоўцы ўрадавых праграм вырашэння аграрнага пытання (1894–1905 гг.)	257
---	-----

Сяргей Трацяк

Ад Рыжскага падзелу да ўз'яднання: Дзятлаўскі край у сакавіку 1921 — чэрвені 1941 гг.....	273
---	-----

Вольга Баройская

Пытанне ліквідацыі маёмасці Мінскага таварыства сельскай гаспадаркі ў 1928–1933 гг.	293
--	-----

Андрэй Ціхаміраў

Гжэгаж Латушыньскі: з Дзятлава да берагоў Адрыятыкі.....	303
--	-----

Анатолий Криварот

Сумесная баявая дзейнасць партызан Беларусі і накіраваных з савецкага тылу падраздзяленняў супраць германскіх акупантаў на тэрыторыі Дзятлаўскага і суседніх раёнаў (1942–1944 гг.)	315
--	-----

Валерий Надтачаев

«Щит и меч» Ленинской партизанской бригады (1942–1944 гг.)	330
---	-----

Алексей Литвин

Операция по ликвидации формирований Армии Крайовой на территории Дятловщины в феврале 1945 г. (по документам Внутренних войск НКВД СССР)	340
--	-----

Александр Дубовик

Выпускники и ученые БПИ–БНТУ, связанные с Дятловским краем	366
---	-----

Ядвига Еловичева

Природное наследие Дятловского края в геологическом прошлом	383
--	-----

Ольга Полунченко

Роль топографической картотеки Национальной библиотеки Беларуси в обслуживании пользователей материалами краеведческого характера (на примере Дятловского района)	391
--	-----

Алена Абрамчык

Турыстычны патэнцыял Дзятлаўскага раёна	399
---	-----

Звесткі пра аўтараў	403
---------------------------	-----

Навуковае выданне

ДЗЯТЛАВА І ДЗЯТЛАЎСКІ КРАЙ: ГІСТОРЫЯ І СУЧАСНАСЦЬ

*Матэрыялы
навукова-практычнай канферэнцыі*

г. Дзятлава, 15 верасня 2023 г.

Рэдактар *Л. М. Каранейская*
Камп'ютарны дызайн, вёрстка *І. І. Галіцкага*
Дызайн вокладкі *Д. В. Яўменчык*

Падпісана да друку 12.06.2024. Фармат 60x84 ¹/₁₆
Папера афсетная. Друк афсетны. Ум. друк. арк. 23,83.
Улік.-выд. арк. 22,54. Наклад 50 ас. (дад.). Замова 238.

Выдавец і паліграфічнае выкананне:
РУП «Інфармацыйна-вылічальны цэнтр
Міністэрства фінансаў Рэспублікі Беларусь».
Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі выдаўца, вытворцы, распаўсюджвальніка
друкаваных выданняў № 2/41 ад 24.01.2014.
Вул. Кальварыйская, 17, 220004, Мінск.

ISBN 978-985-880-476-3

9 789858 804763